

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна кібернетика»

Рік навчання 1, семестр 1

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Лектор курсу

Горбатюк Тарас Віталійович, к.філос.н., доцент

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії,
корпус. 3, к. 125,

e-mail gorbatiuktv@gmail.com

Сторінка курсу в eLearn

ЕНК <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3474>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія є світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформулювати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення

філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософська пропедевтика», «Історичні типи філософії», «Онтологія», «Гносеологія», «Соціальна філософія та філософська антропологія». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем суспільного буття, морально-етичної, правової, релігійної, естетичної, екологічної свідомості.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Основні завдання вивчення курсу «Філософія»:

- розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;
- надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії;
- окреслити специфіку та межі філософського знання; • прищепити культуру філософського теоретичного мислення;
- сформуванню здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням специфічно наукових та професійних завдань.
- сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Відповідно до ОП «Економічна кібернетика» навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо- макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК18. Здатність розробляти стратегії розвитку економічних систем різного призначення та рівня ієрархії

Відповідно до ОП «Економічна кібернетика» програмні результати навчання після засвоєння дисципліни такі:

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття.

З метою інтенсифікації процесу навчання, вдосконалення контролю за засвоєнням матеріалу доцільно використовувати модульно-рейтингову систему контролю знань, програмоване навчання, тести, комплексні контрольні завдання, прикладні комп'ютерні програми тощо.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні,)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві	2/2	Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму формування світогляду, виникнення певних історичних типів світогляду. Вміти обґрунтувати свою світоглядну позицію.	Усне опитування, опитування у вигляді есе з основних теоретичних питань.	5 5
Філософія Давнього світу	2/2	Знати основні етапи становлення античної філософії. Вміти пояснити процес виникнення і розвитку європейського	Усне опитування, опитування у вигляді есе з основних	5 5

		менталітету на основі античної філософії.	теоретичних питань. Дискусія, рольова гра.	
Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2	Вміти читати та тлумачити релігійні тексти і пояснювати сучасні релігійні уявлення. Вміти аналізувати сучасні уявлення про людину, гідність, прекрасне на основі філософії доби Відродження.	Здача контрольної роботи. Опитування	5 5
Філософія Нового часу та Просвітництва	2/2	Знати основні етапи становлення і розвитку філософії Нового часу. Вміти аналізувати здобутки сучасної науки з точки зору мислителів Нового часу. Вміти використовувати ідеї Просвітництва для пояснення проблем і перспектив розвитку суспільства.	Здача контрольної роботи. Опитування	5 5
Німецька класична філософія	2/2	Знати основні етапи розвитку німецької класичної філософії. Вміти пояснити проблеми громадянського суспільства, аналізувати справедливе суспільство, розуміти механізми процесу пізнання. Знати етичні принципи і діяти на їх основі. Вміти реалізувати свої права і свободи.	Опитування у вигляді есе з основних питань. Усне опитування	5 5
Некласична філософія XIX-XXI ст.	2/2	Знати сучасні напрямки і філософські школи. Вміти пояснити процеси, що відбуваються у несвідомому; вміти інтерпретувати проблему свободи і відповідальності, вміти читати філософські тексти.	Опитування у вигляді есе. Усне опитування. Дискусія.	5 5
Українська філософія	2/2	Знати основні етапи становлення філософії в Україні, вміти інтерпретувати різні філософські ідеї українських мислителів.	Опитування у вигляді есе. Усне опитування.	5 5
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	30
Модуль 2				
Філософське вчення про буття	2/2	Знати різні теорії буття, вміти пояснити поняття матерії, вміти аналізувати сучасні теорії походження всесвіту, зокрема, з	Здача контрольної роботи. Усне опитування	20

		позиції спеціалістів у галузі комп'ютерних наук		10
Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2/2	Знати теорії походження свідомості, вміти пояснювати процес виникнення людини з різних точок зору, вміти пояснити принципи роботи мозку з позиції спеціалістів у галузі комп'ютерних наук, вміти аналізувати проблеми, як виникли зі створенням штучного інтелекту і мережевих систем.	Опитування, написання есе	20 20
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК.	30
Модуль 3				
Пізнавальна активність людини	2/2	Знати основні механізми пізнавального процесу, міти пояснити такі феномени як інтуїція, віра, розум, пам'ять. Вміти розрізняти поняття правди та істини. Знати теорії істини.	Теоретичне опитування Контрольна робота	20 20
Особливості наукового пізнання	2/2	Вміти класифікувати і застосовувати методи наукового пізнання. Вміти пояснювати свою точку зору з наукової позиції. Вміти пояснити особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами. Бути здатним до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Дискусія Написання есе	10 20
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	30
Модуль 4				
Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2/2	Знати основні теорії походження суспільства, вміти аналізувати сучасні соціальні процеси, застосовувати знання, набути в процесі вивчення курсу для розробки соціальних проектів, вміти аналізувати проблеми, як виникли зі створенням штучного інтелекту і мережевих систем. Усвідомлювати цінності громадянського суспільства, розуміти поняття свободи і відповідальності.	Дискусія. Опитування.	5 10

Філософська антропологія	2/2	Вміти інтерпретувати людину як біопсихосоціальний феномен. Знати теорії походження людини. Вміти обґрунтувати свою власну точку зору на питання сенсу життя людини. Знати проблеми і перспективи розвитку штучного інтелекту.	Написання есе. Опитування у формі дискусії	10 10
Філософія культури і цивілізації	2/2	Знати відмінності між культурою і цивілізацією. Вміти визначити свою культурну ідентичність, знати принципи спілкування у міжкультурному діалозі. Зберігати і примножувати культурні, етичні, цивілізаційні цінності.	Усне опитування Рольова гра Написання есе	5 5 10
Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2/2	Знати теорії цінностей, принципи формування ціннісних орієнтацій на певному культурному підґрунті, вміти вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем.	Теоретичне опитування Контрольна робота	5 10
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	30
Всього				70
Екзамен			Тест, теоретичні питання, задача	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Дедлайни визначає викладач. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Есе, реферати, презентації повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу. Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано